voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 4 juni 2021

Onderwerp	Artikel 45 vragen van D66 stopzetten uitkering
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Wethouder Dorrit de Jong

Informant HGJ. Lubbers / Catharine Schutter
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 3291
Email HGJ.Lubbers@zwolle.nl

Bijlagen nvt

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45 vragen van D66 over stopzetten van de uitkering vanwege opname in een instelling voor geestelijke gezondheidszorg.

Datum 4 juni 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Wij hebben op 28 mei 2021 vragen ontvangen van D66 conform art 45 reglement van orde over het stopzetten van een uitkering bij gedwongen opname in een instelling voor geestelijke gezondheidszorg. In deze nota beantwoorden wij de vragen.

Kernboodschap
Hieronder gaan wij in op de vragen van D66:

Vraag 1
Zijn er in de gemeente Zwolle uitkeringen stopgezet van mensen die gedwongen zijn opgenomen? Indien ja, hoe vaak is hier sprake van geweest en om welke reden?

Antw 1
ja, de gemeente Zwolle zet algemeen periodieke bijstandsuitkeringen van mensen stop indien zij gedwongen worden opgenomen. De Participatiewet schrijft dit voor. Vervolgens kijken wij naar de mogelijkheden voor bijzondere bijstand. Wij bieden daarbij maatwerk aan de hand van de situatie van degene die gedwongen is opgenomen. Men krijgt de gelegenheid om de uitgaven aan te passen bij de nieuwe situatie. Daarom houden we de uitkeringshoogte in de maand van opname en de daarop volgende maand gelijk. Aanpassing vindt eerst plaats vanaf de derde maand.
Voor een echtpaar wordt de uitkeringsnorm voor de achterblijvende partner vanaf de derde maand aangepast naar de norm voor een alleenstaande (ouder). Dit blijft algemene bijstand. Aan degene die gedwongen is opgenomen wordt zak- en kleedgeld gegeven als bijzondere bijstand.
We beschikken niet over cijfers van mensen met een algemeen periodieke uitkering die gedwongen zijn opgenomen. We schatten het aantal Zwollenaren dat gedwongen wordt opgenomen op ca 200 per jaar.

Vraag 2 + 3 + 4
2. Wordt in deze gevallen tijdig een melding ontvangen van de betreffende GGZ instelling?
a. Zo nee, wat gebeurt er dan?
3. Is het voor instellingen voldoende duidelijk wat ze wanneer en waar moeten melden?
4. Moet er meer gedaan worden om te zorgen dat deze signalen tijdig bij de gemeente komen?

Antw 2 + 3 + 4
Er zijn verschillende instellingen voor de geestelijke gezondheid. Zo hebben we in Overijssel bijvoorbeeld de Dimence groep, Veldzicht, RIBW Groep en Tactus verslavingszorg. Er wordt niet in alle gevallen tijdig een melding ontvangen. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen. De 1e oorzaak is de verminderde alertheid van de uitkeringsgerechtigde. Op hem rust de plicht om de gemeente te informeren. In de praktijk zijn we echter bewust van dat de uitkeringsgerechtigde vanwege de situatie dit niet altijd aan te rekenen is. We zetten in op de gezamenlijke verantwoordelijkheid. De GGZ-instelling kan soms haar patiënt ondersteunen. Begeleiders van patiënten vermoeden soms dat wijzigingen in de woonsituatie van de klant moeten worden doorgegeven aan de uitkeringverstrekkende gemeente. Zodra we de informatie dat de inwoner (gedwongen) is opgenomen door krijgen gespeeld van de instelling of patiënt, bekijken we de situatie. Door de recente berichtgeving over dit onderwerp en doordat het

amendement (35 667) van het lid Kwint C.S. op 31 mei 2021 is aangenomen, zullen we instellingen per brief informeren. We willen in deze brief nogmaals benadrukken dat we hier een gezamenlijke verantwoordelijkheid zien.
Met de Dimence Groep is overleg geweest over de werkwijze bij gedwongen opname. Tot op heden is niet gebleken van een ernstig of omvangrijk probleem.

Vraag 5 + 6
5. Krijgen alle mensen die gedwongen zijn opgenomen en bij wie er sprake is van vaste lasten inderdaad bijzondere bijstand? Zo nee, waarom niet?
6. Hoe wordt voorkomen dat mensen die gedwongen worden opgenomen in de financiële problemen komen en bijvoorbeeld hun huis of zorgverzekering kwijtraken?

Antw 5 + 6
De meeste inwoners met een uitkering op grond van de Participatiewet en waarbij sprake is van vaste lasten voor het aanhouden van een woning krijgen bijzondere bijstand. De patiënt zal niet of nauwelijks beschikken over eigen inkomen en zijn vermogen zit onder de vrijlatingsgrens. De reguliere regels van bijzondere bijstand zijn van toepassing. De onderstaande criteria zullen worden meegenomen in de beoordeling:

- noodzakelijkheid en hoogte van de kosten
- bestaan van een voorliggende voorziening of het hebben van draagkracht?
- onvoldoende besef van verantwoordelijkheid

De patiënten zullen dus niet zomaar hun huis kwijtraken. Indien de opname een permanent karakter heeft zal de noodzaak voor het aanhouden van een woning geleidelijk verdwijnen.
Het amendement (35 667) van het lid Kwint C.S. is recent (31 mei 2021) aangenomen. Het betreft een wijziging van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten teneinde de uitvoering te vereenvoudigen en technische onvolkomenheden en omissies te herstellen. Hierdoor blijft het recht op algemene bijstand behouden voor mensen die gedwongen worden opgenomen.

Vraag 7
Is het nog steeds zo dat een indicatie WMO voor beschermd woonplek Wmo kan worden opgezegd (zonder terugkeergarantie) na 2 weken opname in GGZ of in detentie?

Antw 7
Het gebruik van een beschermde woonplek heeft een eindtermijn welke bij toekenning wordt bepaald. Het gebruik van de beschermde woonplek en de eigen bijdrage worden niet ingetrokken vanwege een gedwongen opname of detentie. Gedwongen opname heeft een tijdelijk karakter. De Centrale Toegang (CT) is zich bewust dat er na afloop van de gedwongen opname een vervolg moet komen. Bij zorg in natura is het aan de aanbieder of ze een woonplek (tijdelijk) vergeven aan een andere geïndiceerde. Afhankelijk van het vervolgtraject wordt de woonplek aan een ander toebedeeld.
Bij een PGB voor beschermd wonen wordt het budget stopgezet als er geen communicatie meer met de CT is.

Vraag 8

Zijn er nog andere regelingen bekend die moeten worden stopgezet bij gedwongen opname? a. Levert het stopzetten van deze regelingen (soortgelijke) problemen op? b. En zo ja: wat wordt daaraan gedaan?

Antw 8

Deze vraag heeft een breed karakter zodat volledige en eenduidige beantwoording niet goed mogelijk is. De uitkeringen op grond van IOAW en IOAZ kennen een vergelijkbare regeling als de Participatiewet. Deze uitkeringsgerechtigden zijn bij ons bekend en worden op dezelfde wijze behandeld als mensen met een bijstandsuitkering dat wil zeggen beoordeling van eventuele bijzondere bijstand.
Het is ons bekend dat andere uitkeringen zoals AOW, WAO, ziektewet, WIA, Wajong en ANW een vergelijkbare reden voor beëindiging kennen. Deze wettelijke regeling dateert uit 1999 (wet sociale zekerheidsrechten van gedetineerden). Zie hiervoor de informatie op de website van rijksoverheid: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/straffen-en-maatregelen/vraag-en-antwoord/heb-ik-recht-op-een-uitkering-als-ik-naar-een-gevangenis-ga
Fluctuaties in inkomen en leefsituatie kunnen ook invloed hebben op genoten toeslagen van de rijksbelastingendienst.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

Interim secretaris, Liesbeth Borsboom